

УКРАЇНЦІ АКТИВІЗУЮТЬСЯ У ВІДНІ

Відень (УІС „Смолоскип“). — У вівторок, 4-го листопада ц.р. тут розпочала свої праці конференція 35 держав, які 1975 року підписали у Гельсінках Заключний акт, який мав нормувати поведінку країн-учасниць Гельсінського процесу і мав зменшити ті різниці, які ділять Європу. Гельсінські угоди створили форум, на якому західні і східні країни, а також ЗСА і Канада, можуть дискутувати питання безпеки та проблеми економічних і людських прав. Вперше в історії Гельсінської конференції стали форумом, на якому західні країни обговорювали, крім багатьох інших, також проблеми людських і національних прав України, русифікації, українських політ'язнів, українських Церков.

Подібні, як Віденська, відбулися конференції у Бєлграді (1977-78) і Мадриді (1980-83), а також форуми людських прав (Оттава 1985), культурних свобод і співпраці (Будапешт 1985) і людських контактів (Берн 1986). Під час всіх цих конференцій українська організація громадян проявляла активну діяльність, домагуючись пошанування урядом СРСР людських і національних прав України та звільнення українських політ'язнів.

На всіх цих конференціях членом делегації ЗСА був Орест Дейчаківський, а громадськими представниками були у Мадриді Мирослав Смородський, у Відні — д-р Юліан Кулак.

До Відня вийшли з кімнатою цього року представники різних українських організацій і груп, які входять в склад загальної української репрезентації у Відні під керівництвом Комісії Прав Людини СКВУ. Українська репрезентація на Гельсінській конференції у Відні очолює представники КПЛ СКВУ Христина Ісаєв і до цієї репрезентації входять: від КПЛ СКВУ — Іванка Янів і Микола Мороз (Торонто); від Закордонного Представництва Української Гельсінської Групи — Надія Світлична і Леонід Плюш; від „Смолоскипу“ — Андрій Сороковський, співробітник Кестон коледжу у Лондоні; від організації Американці в Обороні Людських Прав в Україні (АОЛПУ) — Божена Ольшевська, Люба Йова і Марія Демчук; від УКРАДІ — Наталя Павленко (Нью Йорк); від ОДУМ — Алекс Непрель (Нью Йорк); від СУСК — Данило Дзвоник (Вінніпег). Близько з українською репрезентацією співпрацює представник Конференції

Українських Політичних Партиї і Організацій (КУППО) Володимир Малинович (Париж).

Деякий час у Відні були представники Українського Комітету Миру — Олесь Черніш і Роман Купчинський (Нью Йорк), а напередодні конференції група української сумівської молоді на чолі з Омеляном Ковалем (Бельгія) в кількох містах Відня роздавала свої летючки і виланя.

Крім багатьох матеріалів інформаційного характеру про Україну і про порушення урядом СРСР людських і національних прав України, окремі українські організації підготували на Віденську конференцію такі матеріали:

КПЛ СКВУ: Зведення („Brief“) про порушення людських прав в Україні (17 стор.); документ цей має підзаголовок: „Українська Гельсінська Група і в'язні сумління“, „Свобода релігії“, „Самовизначення“, „Поселення родин“, „Молодь і туризм“, „Контакти родин і поширення інформації“, „Посланув ния національних культур“, висновки і рекомендації. Другий документ „Коротке зведення“ (7 стор.) теж має підсумки і рекомендації;

„Смолоскип“ і Комітет Гельсінських Гарантій для України: меморандум учасникам Віденської конференції, а також спеціальне видання англomовного журналу „Смолоскип“ (28 стор.) з інформацією про діяльність УГГ з хронологією, уривками з важливіших меморандумів і документів УГГ, інформації про членів УГГ, окремі статті з попередніх видань „Смолоскип“ передає українській репрезентації відповідну кількість англomовних видань (книжкових) документів і матеріалів УГГ;

АОЛПУ: меморандум за підписом Б. Ольшевської і інші матеріали.

КУППО: „Петиція“ з підсумками і рекомендаціями (60 стор.).

Члени української репрезентації розпочали свою діяльність у Відні 2-го листопада ц.р. участю в Богослуженні в українській місцевій церкві св. Варвари, де мали нагоду познайомитися і зустрітися з віденськими українцями.

В понеділок, 3-го листопада, майже всі члени Української репрезентації отримали акредитації, як журналісти українських видань, або як представники неурядових організацій, що дали їм змогу брати участь у пресконференції і в пленарних засіданнях конфе-

(Закінчення на стор. 3)

Вийшли євангельські притчі Ісуса Христа

Торонто. — У своїх науках, проповідях і розмовах із книжниками, фарисеями та звичайними людьми Ісус Христос часто послуговувався притчами. Притча — це коротеньке оповідання історична, яка нагадує байку в ній скривається завжди якась глибока думка, правда, моральна наука. Ісус розповідав ці історії мовою, яку так слухачі легко могли зрозуміти, яка глибока думка в них прихована.

Знагоди недалекого 1000-ліття Хрищення України Ярослав Чумак уклав на підставі св. Євангелії збірку цих Христових поучень, призначених для дітей. Збір ка має заголовок „Євангельські науки Ісуса Христа“. Повнокоштові малюнки виконав Віктор Авроз. Збірка вийшла у видавництві Гуртка Прихильників Української Книжки.

В збірці відмічено сім притч, а саме: „Про милосердяного самарянина“, „Ко роль і його дорадник“, „Роз

повідь про сівача“, „Притча про таланти“, „Притча про скарб у полі“, „Запрошення на бенкет“, „Притча про блудного сина“.

Книжка великого формату, має 32 сторінки, друкована на доброму папері. Замовляти: Children's Care Group, 16 Rivercrest Rd., Toronto, Ont. M6S 4N3, Canada. Ціна збірки 7 дол.

ЛИСТОПАДОВА АКАДЕМІЯ В БРУКЛІНІ

Бруклін, Н. Й. — В неділю, 23-го листопада тут в аудиторії цілоденної школи відбулась Академія для відзначення Листопадового Чину, заходами Українського Об'єднаного Комітету дитини Брукліну. У програмі братимуть участь: церковний хор під керівництвом проф. Т. Левинського, мгр Осип Рожка, святоїснне слово, декламації шкільної дитини, виступ бандуриста Л. Сивичького, декламація Б. Богуша тощо.

У Воррені продовжуватимуться переслухання

Воррен, Миш. — Конгресмени Денніс Гертел і Вільям Брумфілд, члени урядової Комісії дослідження голоду в Україні, переведуть переслухання, яке відбудеться тут в понеділок, 24-го листопада ц.р., о год. 4-й в Українському Культурному Центрі. Анастасія Волкер і Богдан Федорак, громадські члени комісії, теж будуть присутні на зборах.

Як відомо, Комісія дослідження голоду почала свою працю у квітні 1986 року. На протязі двох років свого законного існування вона має виконати чотири завдання: 1. зібрати інформацію про жахливий голод, який знищив 7 мільйонів українців; 2. зробити аналіз

з його причини та наслідків; 3. розшукати політичні документи, які підтверджують злочини совєтської влади проти українського народу; 4. написати звіт своїх студій про Великий голод в кінці свого дворічного існування.

Особи, включно зі свідками, які хотіли б зізнатися анонімно чи публічно про голод, можуть зв'язатися з д-ром Мейсон, директором персоналу комісії (Vanguard Building, Rm. 537, 1111 20th St., N.W. Washington, D.C. 20579, tel.: 202-524-3464/3465) або дзвонити до українського Культурного Центру на число: (313) 757-1022.

Відбулися ціломісячні моління за Україну в Торонто

Торонто (ХД). — Щоденні „Торонто Стар“ з 3-го листопада ц.р. повідомляють, що жовтень ц.р. був присвячений молитвам у торонто-ських українських католицьких церквах за жертви релігійного переслідування в Україні. Ці моління почалися в церкві св. Дмитрія в Етобіко 24-годинною релігійно-молитовною стійкою Парафії церкви в Скарборо під проводом о. Тараса Дусанівського цілу ніч провели на горній молитві, співах релігійних пісень і слухання Св. Письма та розповіді про релігійний утиск в УССР.

Отесь Т. Дусанівський поінформовав кореспондента „Торонто Стар“ Шеллі Пейдж, що до участі в мо-

літнях були запрошені всі вірні з цілого великого Торонто. В Україні не існує формально Українська Католицька Церква, інформовав о. Дусанівський, бо її поставлено поза законом у 1946 році. Але ця Церква продовжує свою діяльність підпільно під проводом власних списків і священників які виконують засекречено свої душпастирські обов'язки.

Ці релігійно-молитовні чужання в наміренні переслідуваних за віру в підсовєтській Україні закінчилися 2-го листопада вполудне після 17-ти годин молянь і співів. Цими відправами закінчилося теж молитовне споминання в'язнів совєсти в СССР.

Відзначать А. Коссовську- Давиденко

Нью Йорк. — Об'єднання Жінок ОЧСУ, Відділ ім. У. Целевич-Стецюк, підготував літературне вшанування Аліси Коссовської-Давиденко, письменниці, поетеси і культурної діячки, який 8-го липня 1986 року сповнилося 80 років життя і 55 літ її літературної творчості.

А. Коссовська-Давиденко

Вшанування заплановане на неділю, 23-го листопада. Тут о год. 2-й по полудні, в Домі Організації Українського Визвольного Фронту, відбудеться програма, у якій братимуть участь: письменниця Оксана Керч, ред. Леонід Полтава і співак Зірка Дерліня. Мистецьке читання творчості поетеси відбудеться під керівництвом мгр Ліни Андрієнко-Данчук. Після офіційної програми буде переклада і особиста зустріч з письменницею, авторкою окремих книжок і збірок поезій.

А. Коссовська-Давиденко народилася в Севастополі 8-го липня 1906 року в родині військового старшини. Рано осиротіла: батько Юлій Коссовський помер на еміграції в Румунії, мати — з голоду в Україні. Дитинство провела в місті Миколаєві, в родині батькової сестри, яка любила літературу і мала великий вплив на формування світогляду Аліси. 18-річною переїхала в Київ. Там закінчила курси плановики-економістів, працювала в різних установах, а потім в Харко-

ві познайомилася і вийшла заміж за Вячеслава Давиденка.

На еміграцію вийшла в 1943 році. У ЗСА видала дві збірки поезій, в Аргентині вийшла книжка-повість „Гірський вояк“. Повість „Двісті перший“ вийшла у видавництві „Свобода“. Крім того А. Коссовська друкувалась у „Свободі“, „Віснику“, журналі „Крилаті“ та інших виданнях, готується до друку збірка оповідань „Ціна душі“. Дівча народжена другою нагородженою СФУЖО і ОПДЛ Підготується також інші твори, які незабаром вийдуть друком.

Її чоловік св. п. Вячеслав Давиденко був поналі 20 років членом редколегії „Свободи“.

Померла О. Качоровська

Нью Йорк. — Тут у вівторок, 18-го листопада 1986 року, померла на 99-му році життя Олена Качоровська, дружина бл. п. о. радника Михайла Качоровського, пароха Миколаєва і Підсонова в Галичині. Покійна разом з мужем брала

жваву участь в громадському житті і заснувала відділи Союзу Українок.

Похорони відбудуться в суботу, 22-го листопада, із похоронного заведення П. Яреми до церкви св. Юра, а відтак на цвинтар Гейт оф Гевен в Йонкерсі, Н.Й.

Не вірять у помилювання Ю. Газенфаса

Манагуа, Нікарагуа. — Агентство Ассошіейтед Пресс інформувало, що нікарагуанський міністер юстиції покинув відвідування для американського летуна Юджіна Газенфаса, який пережив летунську катастрофу над територією Нікарагуа — два його друзі загинули в місці випадку — і попов в руки сандіністів.

В суботу 15-го листопада, військовий суд в Нікарагуа засудив Газенфаса на 30 років тюрми, але його оборонець заявив, що внесе відклик проти засуду до вищих судових чинників, а якщо буде потрібно до самого президента Данієла Ортегі.

Літак, який збили сандіністи над своєю територією, довозив зброю, амуніцію і військовий в'їзд для антикомуністичних повстанців „контрас“ з баз в Ель Сальвадорі. Спочатку Газенфас натякав на співпідприємця Сі-Ай-Ей, але коли довідався, що за таку співпрацю його можуть засудити на смерть і розстріляти, змінив свою думку і відперувався від такої співпраці, кажучи, що він і його колеги працювали для приватного підприємця, який продавав зброю повстанцям.

Родина і адвокат засудженого все ще надіються на помилювання, базуючи свою надію на заяві президента Д. Ортегі, який, під час розмови з кореспондентами відмічав, що Газенфас

може бути помилюваний з передумовою, що більше ніколи не займатиметься подібною роботою. Американські офіційні чинники покищо не знають чи 45-річний американець з Марієт у Висконсині складав будь-які заяви після засуду, але в Державному департаменті також вірять, якщо не у цілковите помилювання, то принаймні на злагіднення вироку.

Очевидно, сандіністи намагаються максимально використати випадок засуду Газенфаса для антиамериканської пропаганди. Просандіністська преса написала, що засуд американського летуна є рівночасно „засудом американського імперіалізму в Центральній Америці“.

Кардинал Мігуель Брандо і Браво, Архископ Рімо-Католицької Церкви, заявив в Манагуа, що він підтримує помилювання, або іншу форму звільнення Газенфаса, бо його засуд і перебування в тюрмі в Нікарагуа не принесе нікому користі, а тільки загострить відносини між урядами ЗСА і Нікарагуа і зродить недовіря американським людям до системи „в нашої країні“. Він переконаний, що між обидвома країнами повинна існувати система виміни політичними в'язнями, бо від такої тактики може розпочатися поважний діалог між Вашингтоном і Манагуа, корисний в першу чергу для нікарагуанського народу.

У СВІТІ

НЕ ЗВАЖАЮЧИ НА ТЕ, що відносини між урядами З'єднаних Штатів Америки і Мехіко є дещо напружені з різних причин, в більшості через транспортування наркотиків з Мехіко до ЗСА, більшість мексиканців вважають ЗСА заплямованою державою і подивляються їхню демократичну й економічну систему. Опит, переведений бюром „Нью Йорк Таймсу“ в Мехіко, виказав крім того, що мексиканці є горді свого походження, називають себе націоналістами, горді, що їхній нарід морально сильний, поважають свою соціальну систему і спосіб життя не бажують міняти. Вони в основному засуджують нелегальну торгівлю наркотиками, але вважають, що Уряд ЗСА замало зробив для того, щоб що торгівлю припинити.

ПРЕЗИДЕНТ СІРІЇ Гафез ель-Ассад заявив кореспондентам, що його країна все виступала і буде виступати проти міжнародного тероризму. Він, очевидно, відкинув всієї обвинувачення про замішання Сирії в терористичні акти, але заявив, при тому, що більшість арабських країн, в тому числі Сирія, будуть змагатися за повернення арабських земель окупованих раніше нелегально Ізраїлем. Доки ця справа не буде позитивно поладована, між Сирією й Ізраїлем і державами, що його підтримують, все існуватимуть конфлікти.

ІЗРАЇЛЬСЬКІ ВОЄННІ літаки знову збомбили у південній частині Лівану бази Палестинського Визвольного Організації і мусульман-шіїтів. Командування ПВО і шіїтів повідомили, що знищення було велике, а під час бомбардування загинуло чимало цивільних осіб, непричасних до воєнних дій.

ПРЕМ'ЄР-МІНІСТЕР еспанського уряду Феліпе Гонзалес відвідав офіційно Кубу, відвідав там довші розмови з диктатором Фіделем Кастро і, як інформувало пресове агентство Ройтерса, погодився прийняти в двох випадках з Кастром, щодо політики ЗСА в Центральній Америці і нерозв'язного питання Фалкляндських островів, які все будучи стояти на переходи між Великобританією і Аргентиною. Крім Куби Ф. Гонзалес відвідав Еквадор і Перу. Під час пресової конференції Гонзалес заявив, що він і Кастро підтримують заходи латиноамериканських держав Контодори, які намагаються в мирний спосіб поладовити конфлікт в Центральній Америці, зокрема непорозуміння між ЗСА і Нікарагуа, і припинити громадянську війну в Ель Сальвадорі. Досі держави Контодори не мали жадного впливу на прокомуністичний уряд сандіністів в Нікарагуа.

ПОЛІТИЧНІ ПАРТІЇ ЦЕНТРУ, які раніше були в опозиції до уряду військової хунти в Бразилії, перший раз перемогли у виборах легально, від часу встановлення там цивільної влади рік тому. Остаточні звідомлення з виборів, які відбулися в тій країні в суботу, 15-го листопада, будуть подані до відомо за кілька днів, з огляду на технічну відсталість і трудність терену, але приблизні висліди показують перемогу поміркованих, так званого демократичного руху, у 19-ох з усіх 23 провінцій. Згадана партія контролюватиме також новий конгрес.

ІЗРАЇЛЬСЬКА МОЛОДІЬ, озлоблена вбивством студента-семінариста, влаштувала бурхливу демонстрацію в Єрусалимі. По дорозі молоді вандали підпалювали арабські підприємства, вивалили каміннями шибви в автомобілях, і то під час похоронної процесії, яка йшла старою частиною міста на кладовище на Оливній горі. Згідно з оцінкою поліції, молоді вандали наробили чимало матеріальної шкоди, знищили кілька таксівок, а навіть намагалися підпалювати запальними бомбами християнські церкви, яких зокрема багато у старій частині Єрусалиму. Спостерігачі сумніваються, чи ізраїльська поліція вийшла проти демонстрантів в достатньому числі, бо виглядало, що поліційні частини не давали собі ради.

КОНТРОВЕРСІЇ ДОВКОЛА ОСОБИ К. І. СУНГА ПРОДОВЖУЮТЬСЯ

Сеуль, Південна Корея. — Не зважаючи на раніші повідомлення про атентат на північнокорейського комуністичного лідера, першого секретаря комуністичної партії і президента Північної Кореї Кім Іль Сунга, які подали до відомо майже усі засоби масової інформації і додатково самі північні корейці через голосник на демаркаційній лінії, офіційно уряд Північної Кореї продовжує заперечувати вбивство, але не опрокдіє однак здогадів про можливість змін в компартії і уряді.

Для підтримки своїх аргументів північнокорейці і китайські пресове агентство Гісінга подали до відомо, що у понеділок, 17-го листопада президент К.І. Сунг вітав, мовляв, на летовиш Пйонгян закордонних гостей, між ними президента Монгольської Народної Республіки Жаньбаина Батмаха та інших. Західні політичні спостерігачі і кореспонденти здогадуються, що розголошення цієї церемонії привітання було зроблено зумисно для того, щоб заперечити західні спекуляції про атентат і відкинути все це існуючі контрверсії, які існують кругом особи К. І. Сунга.

Натомість у Південній Кореї не сумніваються, що на півночі мусіли прийти радикальні зміни в керівництві компартією і державою і що владу, правдоподібно перебрав міністер оборони Ог Джін Ю. Цю інформацію на півдні прийняли також з недовірям, бо Ог

недавно мав автомобільний випадок і довгий час перебував в комі, а про його діяльність не було чути від довгого часу.

У Вашингтоні і взагалі на Заході скептично поставились до першого і другого повідомлення, а директор американської центральної розвідки агенції Сі-Ай-Ей Вільям Кейсі заявив на запитання кореспондентів, що Північна Корея належить до країн із скаржиною диктаторською комуністичною системою, подібною до сталінської, і що жадні західні агентства, а навіть акредитовані дипломати не мають змоги довідатись правди і мусять сприймати тільки те, що їм подає до відомо режим. Очевидно, аранжована „комедія“ з привітання на летовиш Сунг з закордонної делегації могла бути також спрарована комуністичними режимниками для замилення очей західних спостерігачів і кореспондентів. Натомість південнокорейські засоби систематично і незмінно інформують про смерть К. І. Сунга і відкидають комуністичні пропагандивні трюки. Міністер оборони в уряді Південної Кореї Лі Кі Бек заявив лідерам парламенту, що існують всі ознаки на півночі, що у тій частині країни проходять далекоідучі зміни.

Деякі дипломати, в тому числі із Східної Європи, заявили в Нью Делі, Індія, що існує можливість боротьби за владу у Пйонгян і що Сунг впаде жертвою цієї боротьби.

В АМЕРИЦІ

ДИРЕКТОР ФБІ ВІЛЛІАМ Вебстер зустрівся з групою репортерів і вперше публічно висловив свою точку зору на справу совєтського співпрацівника секретаріату ООН Геннадія Захарова, заарештованого 23-го серпня в Нью Йорку в момент одержання секретних документів від заарештованого ним інженера. На думку В. Вебстера, перед тим, як Г. Захарову дали можливість вернутися в СССР, його треба було судити, бо такий процес був би повчальним для американців. Він вважає, що треба розголосити дані про шпигунську діяльність совєтського дипломата. „З моєї точки зору, дуже важливо, щоб громадськість знала про те, що агенти ворожих розвідок діють під прикриттям ООН і займаються розвідувальною роботою у вищих навчальних закладах нашої країни“, — сказав Вебстер. Він повідомив також, що прийняв рішення періодично перевіряти на „детекторі брехні“ співпрацівників, ФБІ, які мають доступ до найбільш секретних інформацій.

ВИСТУПАЮЧИ ПЕРЕД менеджерами компанії Дженерал електрик кредит, Александер Гейг повідомив, що має намір добиватися номінації Республіканської партії на пост президента ЗСА у виборах 1988 року. „Я оголошу офіційно про свої плани на початку наступного року, але вже нині можу сказати, що висуваю свою кандидатуру“, — сказав А. Гейг, який був першим державним секретарем в Адміністрації Р. Регена. Гейг був змушений внести резігнацію у зв'язку з розходженнями з колишнім амбасадором ЗСА в ООН Джіні Кирпатрік щодо Фалкляндської війни. Будучи у свій час головнокомандуючим силами НАТО, Гейг відкрито підтримував Великобританію у Фалкляндському конфлікті, а Дж. Кирпатрік настоювала, що ЗСА повинні зберігати становище, близьке до нейтралітету. Свій намір добиватися вибрання на пост президента А. Гейг мотивував бажанням „про довжити революцію, почату Регеном“.

У ВАШІНГТОНІ ПЕРЕБУВАЮТЬ дві совєтські делегації. Одна з них бере участь у встановленні сейсмографічного обладнання в районі американських ядерних випробувань, а друга вивчає, як в американських школах відбувається викладання основ обчислювальної техніки. Спільна американсько-совєтська група, яку представляють Академія Наук СССР і ньюйоркська рада в справі охорони природних ресурсів, одобрива три місяця, де буде встановлена апаратура для реєстрації американських ядерних вибухів під землею на полігоні у стейті Невада. Вашингтон заявив, що дозволить совєтській делегації відвідати район американських ядерних випробувань лише в тому випадку, якщо вона погодиться бути присутньою на одному з підземних вибухів. Совєтська сторона відмовилася, заявивши, що її присутність „узаконова 6“ американські вибухи, що є небезпечним. У п'ятницю, 14-го листопада, в Неваді відбулось чергове випробування. За даними ради в справі охорони природних ресурсів, яка виступає проти випробувань, це вже 23-й американський вибух з того часу, як Москва оголосила мораторіум.

ПРЕЗИДЕНТ РОНАЛД РЕГЕН прийняв у своїй заміській резиденції прем'єр-міністра Великобританії Маргарет Тачер. Це була перша зустріч Р. Регена з М. Тачер після вершинної наради у Рейкявіку. Головною темою дискусії були справи розброєння. Вважають, що Тачер сказала Президентові про загрозу Західній Європі зі сторони Совєтського Союзу на випадок, якщо будуть ліквідовані ядерні сили. Нуклеарна зброя є гарантією того, що СССР не почне агресію в Європі. Реген і Тачер обговорювали також справу про спільну боротьбу з міжнародним тероризмом.

СВОБОДА

FOUNDED 1983

Svoboda USPS (50-420 ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302. Tel.: (201) 451-2200

Postmaster: Send address changes to:

"Svoboda", 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302
Tel.: (201) 434-0237, (201) 434-0807, (201) 434-3036

Second Class Postage paid at Jersey City, N.J.

Передплата на рік \$40.00, на півроку — \$22.00, на 3 місяці — \$12.00
Для членів УНАОу \$15.00 річно. За кожну зміну адреси — \$1.00
Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda"

P.O. Box 346

Jersey City, N.J. 07303

Таємні контакти з Іраном

Вісім місяців тривали строго засекречені контакти американського Уряду з Іраном і щойно після отих вісьмох місяців, коли справа набрала міжнародного розголосу і в самій Америці наставала загроза гострого конфлікту між Конгресом і Президентом, президент Роналд Реген виявив ті контакти публічно короткою радіо-телевізійною промовою у четвер, 13-го листопада, про що була у нас широка вістка. Сенсацийний характер тих контактів аж надто зрозумілий.

Адже Іран за президентури Джиммі Картера ув'язнив увесь персонал американської амбасаді, при чому згинув вартовий воля, і тримав тих закладників на протязі 444-ох днів. Диктаторський володар Ірану, аятолла Хомейні не називав З'єднаних Штатів Америки ніколи за їхньою правдивою назвою, тільки "великим дияволом" він та ввесь його теократичний режим належав до найзапекліших ворогів Америки. Найкращі фахівці-дослідники міжнародного терору називають чотири країни і чинники, які протегують активно той терор: Лівію, Сирію, Палестинську Визвольну Організацію і Іран. І тому нічого дивуватися, що коли президент Реген послунав свого дорадника, справу Крайової безпеки Джана Пойнтдекстера, який з свого боку спирався на інформації від Сі-Ай-Ей та чужинецьких амбасадорів в Ірані, і рішився нав'язати контакт з поміркованими членами державної верхівки в Ірані, то він свою акцію у глибокій тайні. З усіх членів Уряду Регена втаємничений був тільки секретар оборони Каспар Вайнбергер і названий дорадник у справах Крайової безпеки та ще й голова штабу Білого Дому Роналд Реген. Навіть державний секретар Джордж Шульц не знав, коли й чому Реген рішився на таку дипломатичну операцію і відкритою появилися поголоски, що він, Джордж Шульц, загрозив своєму димісії.

Рішення президента Регена закінчити політику ворожості супроти Ірану і змагання до ізоляції цієї країни, мали дві логічні підстави: непримирливий ворог Америки аятолла Хомейні має 86 років, мав недавно серцеву атаку і насправді не тримає уже керма влади у своїх руках, бо за ту владу ведеться завзята внутрішня боротьба в палаті між окремими претендентами. Отож, Реген правильно рішив заздалегідь нав'язати контакт з тими колами, які противилися — безуспішно — проти американській політиці Хомейні і прихилити їх до себе ще поки закінчиться ера панування мусульманських "фундаменталістів", що їх головою був і є аятолла Хомейні. Другим мотивом було бажання використати Іран для звільнення з Лівану схоплених там американських дипломатів і професорів, бо, як перевірила американська розвідка найбільш винувати в тих терористичних актах фракція, визнавала аятоллу Хомейні за свого духовного лідера.

Контакти з іранськими провідними колами, прихильними ідеї покращання зв'язків з демократичним світом та в першу чергу з Америкою, велися спершу в різних містах Європи, а від жовтня цього року в самому Теграні, столиці Ірану. Іздив туди у засекреченій місії колишній дорадник Регена для справ Крайової безпеки Роберт Мекфарлейн із підполковником Олівером Нортон, нагородженим багатьма медалями за участь у В'єтнамській війні, тепер найвпливовішим членом Ради Крайової безпеки. Президент Реген, який відмахувався від журналістів коротким "но комент", поінформовав був лідерів обох палат Конгресу про свої контакти з Іраном. За твердженням преси, Роберт Бирд, який буде головою демократичної більшості в Сенаті, що в січні 1987 року розпочинає 100-тню сесію Конгресу, невдоволення аргументами Президента і заповів, що в цій справі буде переведена дебата в Сенаті. Він буцімто твердить, що Президент зламав, проголошене ембарго президентом Картером у 1979 році на вивіз зброї до Ірану. Ця справа дискусійна. Сам Реген заявив в минулий четвер, що вислано Іранові мало зброї, тільки на доказ доброї волі американського Уряду, і що та зброя не захитає теперішньої рівноваги сил на Близькому Сході.

Отож, ця справа ще буде товктися у міжнародній пресі та в закулісних дипломатичних заходах. У всякому разі Роналд Реген доказав, що хоча він утратив в останніх виборах Сенат, проте не зрікається прерогатив, що їх дає йому Конституція. Він дотримує жорсткого приречення, що вживатиме всіх можливих заходів, щоб звільнити схоплених у Лівані американських громадян. Завдяки контактам з Іраном звільнено вже трьох таких закладників і є надія, що й інші вийдуть швидко на волю.

Усе, що будуть і виробляють в СССР — погані якості. Будуть погані, небезпечні атомові електростанції, про них написано вже багато, але далеко не все. Погано також і шоденним побутом. „Правда“ з травня 1986 року писала, що „Архисовою п'ятою советських телевізорів є їх погана якість. 1985 року в СССР випродуковано понад чотири мільйони кольорових телевізорів. Один мільйон тих апаратів не працює.

Однак Міністерство зв'язу СССР зовсім не звернуло увагу на один мільйон недіючих апаратів і вирішило „Збільшити функціональність телевізійних апаратів на одну третину“. Це значить, що буде випродуковано 900,000 апаратів, які не будуть працювати.

Погане в СССР не обмежується телевізорами. Самі советські газети признають, що уряд буде атомові електростанції з поганого виробованого матеріалу. Газета „Труд“ — може найбільш відважно в СССР — з серпня 1986 року писала про „великі технічні помилки“, які мали місце при будові атомової електростанції біля Смоленська. Тоді не вистачило бетону, або він був нестандартної якості.

У 1982 році газета „Соціалістична індустрія“ писала про погані плани, за якими будують атомову електростанцію в Смоленську. І все одно урядова комісія електростанції признала можливість до вжитку.

Советські газети писали про хибні і помилки при будові електростанції в Белковській, південно-українсь-

Михайло Кучер

КОЛИ „СПІВАЄ“ СОВЕТСЬКА ДУША?

кої (!) кримської, одеської, курської, білоруської, каланської. Крім нестачі відповідних матеріалів є брак кваліфікованих робітників, від яких вимагають великого поспіху.

Про все те писала також „Літературна Україна“, місія перед чорнобильською катастрофою. На всі тривожні сигнали газет уряд не реагував. Усі советські атомові електростанції — небезпечні, всі будовано по-советськи не вдало. Советська система не має сучасної атомової техніки.

Виходить ЦК КПСС мало чорнобильської катастрофи, яку не вдалося затулювати. ЦК зробив ще інше справді епохальне відкриття — знайшов головні перешкоди на шляху до здійснення комунізму.

Перша проста — збільшити продукцію дефіцитних товарів — очевидно для номенклатури, а для решти населення поліпшити побутове обслуговування. Треба советському громадянину дати все, що він потребує, тоді зникне спекуляція, чорний ринок, мешканець криза і хабарництво.

Поки це все досягнуть треба збільшити „продукцію фільмів високої моральної вартості“. Таких фільмів нема, тому в'язниці повні тими, хто хоче допомогти людям, починаючи „моральну вартість“ — наприклад чинити червоні, авто чи отой самий телевізор, який не хоче працю-

вати. Тому на думку ЦК КПСС, головною перешкодою до досягнення комунізму є шведи-полатайки, навіть колосники, які в містах викопують хліб, муку і крупу для „кормлення худоби і домашньої птиці“, хабарники, яких в тяжких випадках чекає кара смерті.

За панування Брежнєва демократизація номенклатури стягнула колосальні розміри. Горбачов, користуючись з польської прикладу, інколи говорить про „соціалістичну справедливість“. Це тема в СССР небезпечна і на ній може собі дозволити тільки генеральний секретар.

У головах советських людей панує хаос, розпука і цинізм. Ось лист до „Літературної газети“ якогось Калинєвича. Він широко признається коли і чому у нього „співає душа“. Той „спів душі“ чути не після доброї чарки. Час від часу в советській пресі є повідомлення, що злодій „до нитки“ обікрав якийсь академік, співак чи спортсмен. Отоді „душа співає від радості“ — пише Калинєвич і тріомфує — „Добре їм так!“

Виходить лєнінська теза „грабуй награвоване“ заставляє і тепер „співати советської душі“.

Калинєвичеві потурбувався відповісти доктор історичних наук і професор Яковлев. Виходить за Калинєвичем, що злодій — це оборонці „соціальної спра-

ведливості“. Професор признає, що при соціалізмі є „мусуть існувати (!) „елементи нерівності“, але вони негайно зникнуть при комунізмі. Не всі, хто замовно живе — пише Яковлев — злодії.

Чи така відповідь задовольняла Калинєвича — невідомо.

В СССР у таборів сидить п'ять мільйонів осіб. Далі два мільйони у в'язницях очікують на процес. Крім того відбуває кару шість мільйонів „хеміків“. Вони засуджені умовно до безплатної праці без права вибору місця. Мешканці умови у них більш як жалкі. З хемією такі люди нічого спільного не мають. Це советський жаргон, умовна назва.

ЦК КПСС, „Правда“, „Літературна газета“, „Труд“ та інші признали, що в СССР існує „соціальна несправедливість“, себто в перекладі на звичайну мову великі економічні привілеї для номенклатури. Населення це знає, заздрить і тішиться, якщо когось маючого, „обікрадуть до нитки“, себто доступним способом — злодійством зрівняють з іншими нематеріями.

Справи поважні і небезпечні. Советські громадяни давно не вірять партійній пропаганді і лєнінське гасло „грабуй награвоване“ — їм зрозуміле. Якщо народний гнів виллється поза межі писання статей-листів до преси-наслідки для номенклатури будуть трагічні. Незадоволення населення сягнуло таких меж, що їх вже не можна заховати порожніми фразами пропаганди.

Володимир Барагура

РЕГІОНАЛЬНІ ЗБІРНИКИ — НЕОБХІДНА КОНЕЧНІСТЬ

ціально-культурного, суспільно-громадського й релігійного життя, таборів перебування вихідців із рідних земель. Заповідається ще й нова ділянка — родовідні довідники. Тут ініціатори, відповідники й редактори мусять бути дуже обережні, бо людські амбіції, пустота, марнославство будуть спонукувати шукачів свого походження, докопуватися родовідного кореня в поколіннях — княжих, боярських, вельможних, магнатів, козацької старшини, шляхти тощо, хоч насправді більшість наших родів походить із скромніших соціо-економічних прошарків — робітничо-міщанських, ремісничих, а найбільше з селянського та духовного. Навіть наша „лівівська аристократія-сметанка“, за малими винятками, ледве чи може почитатися походженням із поколінь гербової знаті.

Ясна поява цих збірників уможливлена тим, що НТШ дає тільки свій науковий престиж, авторитет, фірму й марку, а всю конкретну працю й кошти беруть на себе регіональні комітети й редакційні колеги.

Цей урожай на збірники, який нескрізь позитивне й побажане, можна пояснити різними моментами, спонуками й поштовхами. Це психологічні відкриті та психологічно неусвідомлені „поруки“ почуття, які лежать приспані у надрах людської душі й видобуваються наверх під впливом раптових стимулів та заставляють людину позитивно діяти. Це передусім невідступна спутниця людини, яка проти свого бажання силою обставин опинилася вигнанцем на чужій землі — носталгія, невгамована, нестишна туга за рідним краєм, народом, стилем життя. Недаром приказка каже: „Віддала родить тугу, а туга любов“. Засвідчують це поезії Т. Шевченка, писані на чужині, а в поемі-епосі польського поета Адама Міцкевича „Пан Тадеуш“, автор в інвокації зворушливо пише (подаю за перекладом Максима Рильського):

О, Литво, краю мій,
Ти на здоров'я схожа!
Яка ти дорога,
Лиш той казати може,
Хто загубив тебе!

(Закінчення на стор. 4)

Майже кожний український поет, який намагався зрушити дух із сумління свого народу, чи то показати йому нові творчі обрії, чи відкрити якусь новаторську сторінку в літературі, переживав почуття гіркоти, коли на кінець життя усвідомлював, що нічого в суті не змінилося. Подібну гіркоту переживав і Стус:

Збудив останніх? Не збудив.
Покинути яму змертвілих талі,
а ці — це спати — і даді.
Той край навіки задубів.

Але Стус піднісся на поетичні вершини, коли носталгічно дивився туди, де „лінує його край“, коли в рідкісній хвилині злагоди відкривав повноту душі й бачив з віддалі, як

Гойдання лип гуде золотокоре,
сосонова жалою урочистість глиць
І присмеркові розливи суніць
І в погарі спочили крушари.

Образ золотокорого гойдання лип, тобто переливання золотого (сонця) й карого (тіней), чи сосоновою жалою (дуже оригінально створений двоєменниковий образ) буджує глибокі асоціативності, які йдуть прямо до елементів спадковості й сприйнятливості. Все в цій строфі — образна особливості, вишукана мова й ліричний тон — синтезується в органічну одиність, в ту неспокійну магію, що звється поезією.

Доля не пожаліла українським письменникам тюрем і заслання. Немає, мабуть, іншої літератури на світі, яка мала б гіршу тюремну історію. Постає Стуса була одною (хоч не єдиною, на жаль) з найтрагічніших у тому довгому ланцюгу поетів-ув'язнених. Як не гірко це казати, це буде він останньою такою постаттю.

Багато з тюремних поезій Стуса переключуються з подібними творами його попередників і сучасників — це нарікання на недобру долю, прокляття жорстокостей, засудження неправди, оскаржування катів. Але тюремна поезія Стуса має в додатку цілком новий і особливий

Теодор Терен-Юсків

Пропаганда Кремля до 1000-річчя Хрищення Руси-України

(З приводу видання релігійно-хоральних платівок)

Нам відомо, що російська еміграція поспішила із випуском для своїх загарбницьких, пропагандивних цілей медалі, на промову 1000-річчя хрищення Руси, з безпідставними претенсіями немов би цей історично-вагомий і релігійно піднесений чин мав будь-яке пов'язання з російськими чи був навіть їхнім... власним Хрищенням. А тепер знову Кремль вживається на арену псевдорелігійної дії і справжньої гіпокрізії, випускаючи у світ гарного вигляду альбом із двох платівок з хоромим наспіванням... релігійних пісень. Ще важливіше, що той альбом присвячений не 1000-річчю хрищення нашої батьківщини. Досить безоглядно і нахабно намаганнями доказувати двомовні, себто російські й англійські написи та безглузді писання в альбомі „правдивість“ своїх зазіхань на нашу рідну історію. До того ж, не згадувати ні словом про якийсь інший народ з-над Дніпра, буцімто вони, росіяни, жили там від тисячоліть. На самій горі коверти альбому великими буквами видіє: Millennium of Partist in Russia, з датами 988-1988.

Дата випуску альбому, що, якимсь чудом — без сумніву „комуністичним чудом“ — дістав уже навіть відоме французьке відзначення „Гранд прі д'ю д'ор“ („Велика платівкова нагорода“) за 1984 рік. Чому ж тепер поновилися ці платівки у ЗСА? Мабуть тому, що пропаганда до 1988 року не збудувала, не ступала. Само зрозуміло, що коверта альбому не рябіє червоним кольором зі серпом і молотом, а — дивним дивом — темно і ясно-синьою барвою із золотими та жовтими написами. До того ж чоловічу сторінку знаменує ще і картина самого хрищення наших предків, авторства, звичайно, не нашого П. Андреева, їхнього, російського В. Васнецова. Проте з нашим Володимиром біля хреста, з піднесеними догори, благословляючими руками. Довкола нього дувиниство, бояри, військо і громадяни: частина з них занурена у воді для акту хрищення. Чи не відома панорама? Підпис інформус: „Хрищення київлян“. Само собою, що москалів у лаптях там же немає. Та бо і звідкіль ж вони там узялися б?

Хоча всі платівки в Советському Союзі продукують і видає фірма „Мелодія“, тут для пропаганди і обману, як видавця заподаний „Московский патриархат“.

Що це за хор, що наспівав оті релігійні пісні? Це мішана група співаків з Москви під керівництвом якогось Ніколая Матвеева. Голосове звучання хору поправне, навіть добре, особливо бачове. Солісти, крім soprano, слабші (прикро горлу альт). Подібно там і тенор-соліст з українським іменням Петра Скузниченка. Не треба дивуватися, що хор голосово путящий, бо коли йдеться про російсько-

большевицьку пропаганду, то партія учить усе, щоб тільки показатися під крашним кутком бачення. Ось хоч би один такий, нестрічний у культурному світі випадок. Перед кільканадцятьма літами можна було в большевицькому турне, в ряді звичайних хористів висланих на Захід, зустрінути одного з найкращих басів-солістів опери Ленінградського автора сольових платівок, Бориса Штокалова (українського походження Штокаленка), як пересічного хориста. Це для пропаганди, щоб хор звучав шляхетніше. Отже наспівати ці платівки зібрано найкращих хористів, а може і солістів у ролі хористів, принаймні з всієї Москви.

Проте самий диригент досить далекий від справжнього талановитого провідника хору, хоч як і голосно не рекумавав би його текст альбому. В хорі почуємо зовсім добрі форте і піана, але кресенда і декресенда майже відсутні; темпераменту в співах обмаль. Найважливішого чинника, релігійної переконливості хорів не достало. Спів плыве з якоюсь сонливою байдужістю.

На першій платівці спів з Весношні, на другій — з Богослужби. Досить небагато, цікаве і яке ж відрізняє, що на цих платівках немає творів українських композиторів, таких велетнів церковної музики, як Бортнянський, Березовський, чи Веделі. Наспівано тут речі музично слабкі, мало захоплюючі і без містечко-релігійного чару. Є тут повно, передусім нещасливо. П. Чеснокова (померла 1944), а там дещо з творів Рахманінова, Гречанинова й інших. Найбільший, П. Чайковський, в переліченій першій у списку композиторів репертуару хору, незаступлений на платівках зовсім. Чому? Зрештою він теж не належав до Москви.

Не треба бути музикознавцем, щоб відчув величезну різницю між красою композицій хоч би могутнього Бортнянського і дрібного Чеснокова, наприклад в творі „Блажен муж“, що його тут наспівано. Що за монотонія.

Може воно і не зовсім випадок хвалити своє, але що ж у діє, коли дійсно коротенька пісня „Господи возвах“ у обробці Г. Львовського, який послужився малим київським напівом, безумовно найкращий спів з цілого альбому. Це, як ясен, сонячний промінь, що своєю живою мелодією пронизує сірі хмари вокальної російщини. Значить без української чарливої наспіваності Російська Церква в Советському Союзі таки не здолає обійтися. А ще куди важливішим височіє тут факт, бо через поминання наших музикотворців, ми знаходимо ще і потвердження доказ нашої віковної правди, що Україна — це така не одне і те саме, а два різні культурно-музичні світи, дві зовсім відрубні нації.

Винір, який рівнем підноситься далеко вище, — його можна умовно назвати „філософсько-людським“ виніром. Описуючи дорогу на заслання по шпалах, рейках і пруттях, в супроводі пісн і солдатів, які штовхають у плечі автоматами, — поет так вглиблюється в суть усього того:

Квадратне серце — в квадратній колі,
в смертній карі ми падемо долі.
Благословляю твою саволо,
дорого долі, дорого болю.
На всерозхресті люті і жаху,
на всепрорізній смертності скрику
дай, Україно, гордого шляху,
дай, Україно, гордого лику.

Уже на самому початку поет випробував цю дорогу філософським змістом — „дорога долі, дорога болю“ — приймав її як життєве призначення й просив свою батьківщину, щоб втримала його в силі духа, щоб помогла йому витримати з „гордим ликом“, тобто з людською гідністю. Отже, віра в свою людську (і поетичну) місію була тою силою, яка тримала поета на поверхні болю.

Одним з засобів, який помагає переносити найтяжче, є іронія. Стус вмів її вживати будено, вмів її теж перевтілювати в поезію:

Така хруска, така гучна
уся моя кімната.
Як м'яко встелена вона,
лиш надто муляко спати.

Така хруска, така гучна
уся моя кімната:
Скрипчить, як скрипочка, вона,
та ні з ким танцювати.

(Продовження буде)

Богдан Бойчук

ВЧИТУЮЧИСЯ В ПАЛІМПСЕСТИ ВАСИЛЯ СТУСА

II.

Це постава Шевченка й стиль Шевченка. Шевельов відмітив у галузевій передмові, що Шевченко не був впливом на Стуса, а ототожненням. Поминаючи те, що усвідомлене „ототожнення“ — теж форма впливу, — в поезії Стуса помітний ще й прямий вплив Шевченка („Господеві помолитися за мене“), помітні парафрази й прямі переплелання з Шевченка. Стус навіть бачив свою поетичну зорю як „громадний гук Кобзаря“.

Стус умів теж бачити недоліки України, а її народ як „шанталавий, беззичий і недорікуватий“. Він у хвилині просвітлення не міг не бачити української дійсності „малою смерцяною калабанною“. Не міг він не бачити своєї (і його друзів) ролі в тій калабані:

Ми бовтасмося в тій калабані,
дрібно серці, істеричні.
Довкола земляки байдужі
на нас пускають кини звичні.
На нас і ряска й баговина,
ми, вибрани в тому бруді,
зростаєм в віковій огуді,
як брость осикового килина.

Але одректися від тієї ями не можна, як не можна одректися від себе самого, чи від своєї долі:

Та спекатись тієї ями,
податись до тієї гнилі —
І неба згорнеться над нами,
І ми сконаємо в несилях.

НАША КУХНЯ

UKRAINIAN AMERICAN COOKBOOK

- limited second edition
- traditional and unique recipes
- 182 pages of good reading and eating

Send \$8.00 plus \$1.00 for shipping and handling to:
IMMACULATE CONCEPTION
UKRAINIAN CATHOLIC CHURCH
11700 McQuay Street
Hamtramck, Mich. 48122

ПРИЙМЕМО на ПРАЦЮ до КОМПЮТЕРА в АДМІНІСТРАЦІЇ

Бажаєте знання української і англійської мов? Зголосуватись!

Svoboda — Ukrainian Daily
30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302
Tel.: (201) 434-0237

УКРАЇНСЬКА СВІТЛИЧКА ДОПОМАГАЄ БАТЬКАМ ВИХОВУВАТИ ДІТИНУ.

Приймається оголошення СЯГОЧНИХ ПОБАЖАНЬ у „Свободі“

Адміністрація „Свободи“ запрошує Вшановних Читачів, Установ, Організацій, Товариств, Професіоналів, Купців і все Громадянство передати свої традиційні святочні привітання у збільшеному Різдвяному числі, що зайдуть у наидальші закутки світу.

Великий тираж „СВОБОДИ“ та відповідний зміст збільшеного святочного числа надають таким побажанням окремої вартості і значення.

ЦІНИ ОГОЛОШЕНЬ

1 цаль через 1 шпальту	\$ 7.00	4 цалі через 2 шпальти	\$40.00
1 цаль через 2 шпальти	\$10.00	5 цалів через 2 шпальти	\$50.00
2 цалі через 2 шпальти	\$20.00	6 цалів через 2 шпальти	\$60.00
3 цалі через 2 шпальти	\$30.00	та в інших розмірах	

ОГОЛОШЕННЯ ПРИЙМАЄТЬСЯ — за новим стилем до 12-го грудня 1986 р.
за старим стилем до 17-го грудня 1986 р.

При замовленні ПРОШУ ЗАЗНАЧУВАТИ НА КОТРІ СВЯТА Оголошення будуть розміщені в порядку їхнього приходу, в першому числі, що скоріше надійдуть свої замовлення.

Зголошення святочних побажань РАЗОМ З ГРОШОВОЮ ОПЛАТОЮ (забезпечено від величини оголошень, надсилає до „СВОБОДА“)

30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302

Нема то, як на СОЮЗІВЦІ також і в ДЕНЬ ПОДЯКИ! РОДИННИЙ ДЕНЬ ПОДЯКИ на СОЮЗІВЦІ

У „День Подяки“, четвер, 27-го листопада 1986 року год. 1-ша по пол.

СПЕЦІАЛЬНИЙ ТРАДИЦІЙНИЙ СЯГОЧНИЙ ОБІД

На спеціальне замовлення ЦІПНИЙ ІНДИК для родини

Обіди тільки на замовлення.

Дереворит Я Гніздовського

В суботу, 29-го листопада 1986 року ЗАБАВА при звуках Оркестри Богдана Гриняка яку влаштовує 89-ий Відділ Союзу Українок Америки

СПЕЦІАЛЬНА ЦІНА від четверга до неділі на 10 осіб 100.00 10% знижки для членів УНСОЮЗУ, включені харчі і напій

Замовлення на ОБІД прошу слати на адресу:

UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION ESTATE
Kerhonkson, N.Y. 12446 або телефоном (914) 626-5641

Найкращий дарунок на св. Миколая і Різдво!

АНГЛІЙСЬКЕ ВИДАННЯ ЕНЦИКЛОПЕДІЯ УКРАЇНИ

за редакцією проф. ВОЛОДИМИРА КУБІЙОВИЧА

ENCYCLOPEDIA OF UKRAINE

TOM I (A-F): Перший з чотирьох томів \$115.00 + \$4.50 пересилка

- Це перший том великого твору українських науковців у діаспорі: 968 сторінок, має приблизно 2,800 гасел.
- Вповні ілюстрована
- Понад 450 ілюстрацій чорно-білих, 5 кольорових, 83 мапи, 6 з них кольорові.
- Велика кольорова зложена мапа України з 32 сторінковим окремим додатком назв місцевостей.

Замовляйте тепер і шліть чек на \$119.50 до:

СВОБОДА BOOK STORE
30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302

Мешканців штату Нью-Джерсі зобов'язує 6% ставкою податку

Перший Листопад і День Українського Вояка в Гартфорді

Цього року збігається 68-ліття Великого Листопада і створення по століттях збройних сил.

Тому наша станиця колишніх вояків 1 УД УНА, в порозумінні і під протекторатом УККА в Гартфорді, Конн., вирішила 2-го листопада відсвяткувати 1-го листопада і День Українського Вояка.

Членами Святокового комітету були: голова УККА мгр Борис Крупа і колишній дивізійник Володимир Саліяк, голова, і Михайло Шевчук, диригент хору в Нью-Британ.

Свято розпочалося о год. 4-й по полудні. Відкрив свято вступним словом голова УККА мгр Б. Крупа і передав далі ведення Володимир Саліяк.

Сцена гарно прибранна, на фронтоні стіні—роки 1918-1986. Під ними великий, гарно виконаний золотий тризуб, а під ним виписано золотими літерами „Слава українському воїнові“.

Перший листопад—це день зусиль цілого українського народу Галицької волости а спеціально жертва крові українського вояка.

На сцену під проводом колишнього дивізійника Михайла Шевчука внесено прапори: перший прапор синьо-жовтий на знак єдності всьог

го українського народу, за ним прапор станиці колишніх вояків 1 УД УНА, а потім прапор УПА Відділу, зорганізованої в молодечій організації СУМА. Сурмач відіграв на сурмі бойовий вояцький зазив. В. Саліяк представив зібраним представникам наших збройних сил. Першим представив єдиного в залі колишнього старшину австрійської, а описля Української Армії Юрія Жевка, представника колишніх дивізійників і голову станиці в Гартфорді мгра Лева Стеткевича, потім представника Української Повстанської Армії, командира Бурлаку Володимира Левського, а від кінець полковника в резерві американської армії Вірослава Снігуровича. Залі грімкими оплесками привітали всіх представників армій.

Описля виголосив гарно приготований реферат, присвячений українському воїнові, Першому Листопадові і річниці смерті нашого святого Митрополита Андрія Шептицького, колишній дивізійник, директор таборової гімназії в Риміні, професор Мирослав Борисюк. Він представив хороброго дружинника і лідера княжих часів на тлі поєми „Слово о полку Ігоревім“, далі представив віні на тлі поєми Тараса Шевченка „Гамалія“, „Іван Підкова“, „Морозенко“ тип лицаря-запорожця, лідера оборони прав українського народу, оборонця його прадідівської віри зі всіма шхами лицарськими; описля на тлі подій 1917-21 років представив вже оборонців суверенності української нації, вояків Придніпрянської і Галицької Армії.

Описля референт представив героїчні діла українського вояка-дивізійника на полях Брідських, а спеціально відмітив лицарську вояка УПА і їхнього командира Тараса Чупринки-Шухевича.

Український вояк—це твір і вияв душі цілої української нації, це тип лицаря, що чув силу свого духа, бо він шов за свої права, щоб нарід його життя. Прелегент зупинився над актом 1-го листопада. 1-й листопад розбудив з глибокого сну приспаний віками народ і будить його та буде все будити аж до побідного кінця й створення суверенної і соборної держави.

Комітет приготував гарну програму, яку всі виконавці виконали по-мистецькому.

Зокрема треба відітати виконання, написаний для цього свята вірш Оксани Кузьми „Про що шепочуть маки“. Прокляла вояка його з почуттям і по-мистецьки молоденька восьмирічна внучка голови Володимира Саліяка, Наталя Саліяк. Оплескам не було кінця.

Загостив до нас колишній дивізійник з Монреалю бандурист Володимир Мота. Треба його подивити, що він аж з Канади загостив до нас з бандурою. Він колишній дивізійник і любить свій інструмент, а при цьому в нього сильний і приємний голос. Розпочав свій виступ народною пісню „Я сьогодні щось дуже сумую“. В першій частині він проспівав „Нагадай, бандуро“, сл. Н. Калужного, муз. Григорія Кистастого. Пісня „Січовик“ сл. М. Кочельгородського, муз. Б. Заревича в своїй власній обробці. В другій частині—пісню „Бродили 1944“, сл. С. Михайлівського, В. Юркевича, „Тече вода в синє море“ сл. Тараса Шевченка і „Як давно“, сл. О. Підсуха, муз. Григорія Кистастого. Публіка не хотіла дати йому зійти зі сцени і він закінчив свій виступ народною пісню „Чого пла-

чеш, Україно!

Дуже успішний був виступ Лідії Хоми з Нью-Гейвену. Вона—мистець в деклямації і рецитатції. Деклямацією поезій „Спомин“ М. Могри, „Мій Батько“ Михайла Ситника вона зворушила публіку до сліз.

Закінчив концерт зорганізований для цієї імпрези чоловічий хор під батудою Михайла Шевчука. Хористи за п'ять проб потрапили опанувати репертуар і виконали його бездоганно. Хор проспівав чотири пісні: „Український народ, вставай з сну“ укладу Остапа Бобликевича і Юрія Лаврівського, „Ой, нагнувся дуб високий“, муз. Гайворонського, зі сольоспівом Бориса Крупи, що відомий у нас своїм гарним баритоном. Третя пісня „Ставок заснув“ Дмитра Котка з мурмуром, сольоспів — Юрій Ковнінко.

Закінчено концерт бойовою пісню „Вперед, вперед“, муз. Омеляна Плещеви і Юрія Лаврівського. Оплескам не було кінця.

Свято закінчено загальним співом українського національного гімну „Ще не вмерла України“.

Мгр Лев Стеткевич

Регіональні...
(Закінчення зі стор. 2)

Гти свою національну самобутність, свідомість, почуття національної приналежності, гордість на свою націю, в якій ситуації вона не знаходилася б („Свою Україну любіть, любіть її во всім“ — Т. Шевченко). Це те, що в Америці називають депо приналежності до термінологією „етнік“. Це почуття заставляє людину збирати, удокументувати і джерельно-науково опрацювати та в друкованій формі зберегти для майбутнього здобутки генія свого народу, як національну спадщину. Це почуття обов'язку й відповідальності за минулі здобутки й невстигнені бажання залишити по собі й передати майбутнім поколінням своє насліддя.

Дальшим поштовхом є свідомість політичної ситуації, в якій знайшовся наш народ — з одного боку бажання усвідомити й переконати т. зв. „Захід“, що українська нація існує, пульсує життям і має негнуче бажання жити у власній державі, з другого боку неможливість протиставити неврівноважені зображення дійсності як це роблять у своїй „Історії міст і сіл України“ підсовєтські автори й режимні видавництва.

Видавання регіональних і споріднених збірників поза межами батьківщини сприяє теж високий стандарт життя вихідців, матеріальні й фінансові засоби, які дають змогу публікувати об'єкти, часто кількатомні книги, удокументовані візуальним матеріалом — фотами, мапами, ситуаційними планами, графіками, пояснювальними таблицями.

Недостачею збірників є брак доступу до документарних і джерельних матеріалів, які здебільша знаходяться на окупованих російськими більшовиками й комуністичними урядами наших сусідів теренах України. Через те й вартість матеріалів коливається. Тому слушно впорядники називають ці збірники комбінованою назвою „науково-мемуарні“. Мемуаристика писана чи мовлена є сьогодні важливим джерелом матеріалів для дослідників, бо спогади можна звірити з документами й фактами. Тому в університетах ведуть тепер окремі відділи усної, говореної, чи мовленої історії („oral history“) записування на стрічку інтерв'ю з свідками пережитих подій. Дослідники переконалися, що сам джерельний матеріал є сухим фактом, коли не має в собі живого людського елементу.

У газетній статті зайвим і неможливим було б детально обговорити всі спонуки, поштовхи й різні елементи в багатьох їх різновидах, які стимулюють ентузіастів публікувати регіональні збірники. Але й з такого схематичного їх огляду читачеві стане ясно, в чому лежить вагомість і необхідність видавати ці збірники й чому шо акцію регіональних комітетів, редакторів і видавців треба підтримувати морально й матеріально.

Вступайте в члени УНС

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ УНС

НЕДІЛЯ, 7-го ГРУДНЯ 1986 р.

Дітройт, Мич. Річні загальні збори 183-го Відділу ім. Гетьмана І. Мазепи, о год. 1:30 по пол. в залі Української Мишигенської Ліги при вул. Мишиген 6690. На порядку денного: звіти членів Управи, К. Ковіч і делегатів до Установ, дискусія над звітами і вибір нової Управи на 1987 р. Якщо на означену годину не явиться відповідна кількість членів, збори відбудуться на годину пізніше, без огляду на кількість присутніх. Після зборів буде тепла перекладка. Всіх ВШ членів запрошуємо до участі в зборах. — Д. Кошиповський, гол., П. Залуга, фін. секр., Б. Фльорчук, прот. секр.

НА ПРОДАЖ

HUCULKA
ICON & SOUVENIR DISTRIBUTION
2860 Buhre Avenue, Apt. 2R
Bronx, N.Y. 10461
Маємо на складі

ВИШИВАНІ БЛЮЗКИ
для молоді і дорослих.
Гуртові ціни для крамниць

SERVICE

The Ukrainian Restaurant & Caterers
132 2nd Ave. (St. J.)
N.Y. N.Y. 10003
212-537-8765

— PRIVATE PARTIES —
Christenings • Bachelors
Showers • Weddings
Anniversaries
Meetings and Wakes

РІЗНЕ

ПАМ'ЯТНИКИ
з різном гранітним, ставимо на цвинтарях св. Андрія в Бавді Брукс св. Духа в Гемптонбургу та інших

ВІДОМА СПІЛДНА ФІРМА
Cypress Hills Monuments
Власник — українець **ВОЛОДИМИР БІЛАНСЬКИЙ**.
К. М. КАРДОВИЧ
О. ПОБАЧЕВСЬКА
800 Jamaica Avenue
Brooklyn, N.Y. 11208
Tel. (718) 277-2332

Відкрито кожного дня в суботу включно від 9:30 по пол. в неділю від 10:40 по пол.
На бажання і для вигоди клієнтів радо заїдемо до Вашого дому з проєктами і порадами

FUNERAL DIRECTORS

ПЕТРО ЯРЕМА
УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК
Займається похоронами в BRONX, BROOKLYN, NEW YORK і ОКОЛИЦЯХ
КОНТРОЛЬОВАНА ТЕМПЕРАТУРА

Peter Jarema
129 EAST 7th STREET
NEW YORK, N.Y. 10009
(212) 674-2568

LYTWN & LYTWN
UKRAINIAN FUNERAL DIRECTORS
AIR CONDITIONED
Обслуговує ЦИРА і ЧЕСНА Our Services Are Available Anywhere in New Jersey Також займаємося похоронами на цвинтарі в Бавді Брукс і перенесенням Тілних Останків з різних країн світу

UNION FUNERAL HOME
1600 Stuyvesant Avenue
(corner Stanley Terr.)
UNION, N.J. 07083
(201) 964-4222

Український Народний Союз
пошукує досвідчених **АГЕНТІВ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ і ЗАГАЛЬНИХ АГЕНТІВ-ПРОДАВЦІВ** зі знанням української і англійської мов на околиці Чикаго, Нью Йорк, Торонто, Філадельфія, північного Нью Йорку і Нової Англії з метою розбудувати і керувати мережами агентів-продавців в тих округах.

- Впроваджуючі інформації
- Платня у формі позички
- Відсотки від комісового
- Всі бенєфіти

Звертатись до:

H.P. Floyd, National Sales Director
Ukrainian National Association, Inc.
30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302
Tel.: (201) 451-2200

ПОВІДОМЛЕННЯ для всіх відділових секретарів і урядовців!

Всі відділи УНСОЮЗУ, які бажають влаштувати **СВЯТА СВ. МИКОЛАЯ чи РІЗДВЯНІ ПРИЙНЯТТЯ** можуть контактуватися з головним предсідником УНС

д-ром Іваном Флісом

під адресою

John O. Flis, Supreme President
Ukrainian National Association, Inc.
30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302
Tel.: (201) 451-2200

Комітет Оборони Української Спадщини

Головний Екзекутивний Комітет Українського Народного Союзу

закликають Вас

СКЛАДАТИ ПОЖЕРТВУ на його працю та акції для

1. Поширення правди про Україну
2. Поборювання очорнювання та знеславлювання українців
3. Оборони громадянських прав українців

Пожертви просимо пересилати чеками, або поштовими переказами на:

Ukrainian Heritage Defense Fund
c/o Ukrainian National Association
30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302

враз із вповільним виписком цього заклику

Просимо подати суму пожертви своє ім'я, прізвище та адресу

Сума пожертви \$

ім'я та прізвище

число дому, вулиця

місцевість

стат

поштовий код

ВОЛОДИМИР БАРАГУРА
КАЛИНОВИЙ МІСТ
збірка спогадів — розповідей із дитячих років у Немирові, із життя уніа Яворівської гімназії в 1922-28 рр.

Мистецьке оформлення
Зенівка Онисевича

220 стор.

ціна \$12.00, порто \$1.00

Мешканців штату Нью-Джерсі зобов'язує 6% ставкою податку

Замовляти

СВОБОДА BOOK STORE
30 Montgomery Street
Jersey City, N.J. 07302